

MAGYAR GYÁRIPAR

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Meddig izmosodik?

Forintkilátások(k)...

Az idén több szempontból is új korszak kezdődött a forintpiacon. A legnagyobb változást a sáveltörlés okozta, ami alapvetően módosította a piaci szereplők szemléletét, valamint a fedezeti devizaügyleteknél korábban alkalmazott technikákat elavulttá tette. A folyamat elindítója egyértelműen a sáveltörlés volt, amiatt, hogy kiszélesítette a spekulációs lehetőséget, elsősorban az állampapír-piaci befektetők számára. Az év első felében történeteket vizsgálva látható volt, hogy a globális pénz- és tőkepiacokon kialakult subprime válság okozta sokk ahogy csitult és a nemzetközi klíma nyugodtabbá vált, újra beindultak a carry trade ügyletek. Azaz, a kamatkülönbözetre szóló spekulációk.

(A Buda-Cash elemzése a 6–7. oldalon)

A REACH-ről – nem csak a vegyiparnak

A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló, mozaikszóval röviden csak REACH néven emlegetett új, európai uniós rendeletet 2006 decemberében fogadta el az Európai Parlament. A jogszabály elsődleges célja az emberi egészség és a környezet védelmének további növelése és az uniós ipar versenyképességének megtartása és ösztönzése, főként az egységesség, az átláthatóság, a nemzetközi eredmények felhasználása, az állatkísérletek számának csökkentése és az alternatív, az emberi egészséget és a környezetet nem károsító lehetőségek támogatása által.

(Gikkünk a 8–9. oldalon)

Külgazdasági mérleg

Az ITD Hungary külső szakértők bevonásával elkészítette a 2007-es év külkereskedelmi, befektetési és tőkekihelyezési folyamatainak elemzését. E szerint a magyar külkereskedelem 2007-ben három alapvetően pozitív változást mutatott. Egyrészt a költségvetési kiigazítások következtében szükséges megszorítások ellenére kiemelkedően dinamikus növekedést tükrözött. Valójában ennek köszönhető, hogy a magyar GDP növekedési üteme a pozitív tartományban maradt. Másrészt a korábbi éveknél is erőteljesebben folytatódott a kereskedelmi mérleg egyensúlyhiányának csökkenése. Harmadszor: egy év alatt kerekén kétszeresére nőtt az új tagállamokkal folytatott kereskedelem többlete.

(Az ITD-elemzés főbb megállapításai a 14–15. oldalon)

Pintér Zoltán,
MGYOSZ-elnökségi tag,
a Buda-Cash Brókerház Zrt. elnöke

Megfordult... Pozícióharcok a világgazdaságban és az EU-ban

■ Valóban, ha nem is megfordulni, de átrendeződni látszik a világgazdaság. Ehhez néhány számadat, tény. A világ valutatartaléka dollárban számolva 4600 milliárd. Ebből a legnagyobb tartalék Kínában van, kb. 1400 milliárd. A második jelentős részt is ázsiai és feltörekvő országok viszik el. Ehhez képest nézzük, hogy áll a világ legnagyobb gazdaságának mondott USA. A külkereskedelmi hiánya 2008-ban el fogja érni a 800 milliárd dollárt, és az államháztartás deficitje sem elhanyagolható. Az elmúlt években a világ legnagyobb hitelezőjéből a világ legnagyobb adósává vált. A hiányt fedezni hivatott treasury bills mellé a finanszírozók már bizonyos országokban nyersanyagokat is kérnek. Részen ennek és persze a megnövekedett nyersanyag-felhasználásnak köszönhetőek az elszabadult árak (arany, ezüst, ón stb.). A megváltozott finanszírozási felállásnak

köszönhetően a hitelezők komolyabb pozíciót követelnek maguknak a nemzetközi szervezetekben is. Az IMF-ben például a fontos döntésekhez 85 százalékos szavazati arányra van szükség. Az USA 17 százalékkal rendelkezik. Annak az Indiának és Kínának pedig, ahol 2,3 milliárd ember él, gazdasági növekedésük elképesztő, 6 százalékos a szavazati aránya, csakúgy, mint a Benelux államoknak. Így elkerülhetetlen a változás. Hol a helye a gazdasági versenyben az uniónak és ezen belül Magyarországnak? Az EU még belső formálódását éli, de mégis a világ szemében meghatározó gazdasági unióvá kezd válni. Az unió alapítóinak kezdeti forgatókönyve a bővítéssel nyert piac asszimilálására felborult, új forgatókönyvre lesz szükség, amit minden szereplő részvételével kell megírni.

Magyarország nemcsak az EU-tagság, hanem néhány egyéb tényező okán is

jelentős tekintetben függ az uniótól. Exportorientált ország vagyunk. Az unión belül első számú partnerünk Németország, így érdekünk, hogy politikai, gazdasági ereje nőjön. A jövőnk azon múlik, mennyire vagyunk és leszünk versenyképesek. Komoly kérdés, amely a megoldás tekintetében alapvetően kettéosztja a közgazdászokat: a forintárfolyam vagy a különböző adónemek változtatásával lehetséges versenyképességünk javítása. Hajlamosak vagyunk ezt csupán árfolyamkérdésként kezelni, míg én azt gondolom, hogy a kettő kombinációja a megoldás. A belső gazdasági viszonyokat kell az árfolyam- és adópolitika integrált kezelésével rendezni, példát véve több környező országtól. Ez a kormányzat, az MNB és a gazdasági civil szervezetek konszenzusával kell létrejöjjön. Pedig jó alapunk van arra, hogy megerősítsük pozíciónkat az EU-ban, sőt arra, hogy magunk alakítsuk ki gazdasági helyünket és arculatunkat! Ehhez csupán fel kell ismerni előnyeinket, és nem tagadom, jó adag szemléletváltásra is szükség van ahhoz, hogy hosszú távú gazdasági előnyöket építsünk fel az ország meglévő adottságaiból.

Mire gondolok? A legfontosabb előnyünk az ország fekvéséből adódik. Erre példa a már most is egyre szaporodó kereskedelmi és logisztikai központok idetelepülése, amely folyamat az ország fundamentális helyzetétől független. Másik előnyünk, amiről hajlamosak vagyunk megfeledkezni, a mezőgazdaságunk, aminek a modern kori struktúrája még formálódik ugyan, nem végleges, de a mindenkorai kormányoknak rendkívül komolyan kellene számítaniuk rá. Végül még egy el nem hanyagolható kérdés. Magyarország nagyhatalom. Miben is? A vízzel való ellátottságában. Az a hír járja, hogy egy-két évtized, és a víz az olajnál is drágább és keresettebb lesz. Ne feledkezzünk meg erről! A víz kihasználása a turizmusban (gyógyszállók, fürdők), a szállítmányozásban (Tisza!) és ivóvízkészletünk megőrzésében, javításában, kiaknázásában (környezetvédelem) nagyon komoly odafigyelést kíván.

Az elmondottakhoz a gondolatok, a lehetőségek és a szereplők megvannak, akiknek talán a megoldás érdekében egy kicsit közelebb kellene kerülniük egymáshoz.

Az MGYOSZ gazdaságpolitikai javaslatai

Az MGYOSZ elnöksége ez év tavaszán úgy döntött, hogy aktív párbeszédet kezdeményez a kormánnyal és egyéb döntéshozókkal a versenyképességet akadályozó tényezőkről és ezek elhárításának alternatíváiról. Mint a legnagyobb munkáltatói érdekképviselet szükségesnek tartotta, hogy a gazdaság jelenlegi helyzetének, folyamatainak elemzése, a nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével alapján olyan javaslatokat fogalmazzon meg, amelyek elősegítik a gazdaság versenyképességének az erősítését, a gazdasági növekedés gyorsítását. A javaslatcsomag kidolgozásával a szövetség a KPMG Tanácsadó Kft. és az ICEG European Center Kft. által alkotott konzorciumot bízta meg.

■ A készülő anyagot az MGYOSZ elnöksége két alkalommal is megtárgyalta, észrevételével hozzájárulva a dokumentum elkészítéséhez. A javaslatcsomag egyrészt a versenyképesség növelésének előfeltételeire, másrészt a növekedés előmozdítására vonatkozó ajánlásokat tartalmazza. Törekedett arra, hogy a versenyképességet teljes mértékben átfogja, és ne csupán egy-egy változtatandó területre koncentráljon. A helyzetelemzés és a javaslatok a gazdaságpolitika következő területeire terjednek ki: makrogazdasági stabilitás, a közigazgatás terjedelme és hatékonysága, a közszolgáltatások köre és minősége, a humán tőke minősége, elérhetősége, mobilitása, a fejlesztéspolitika, a beruházások és innováció ösztönzése. Az anyag alapállítása, hogy Magyarország e területek változatlanúsága esetén nem tud versenyképes lenni, ezért e területeken rövid és hosszú távú lépéseket kell tenni.

1. Makrogazdasági stabilitás: a konvergenciaprogram végrehajtása a versenyképességet megőrző, javító lépésekkel és eszközökkel következetesen be

Átlátható, szabályokon és hosszabb távú célokra alapuló gazdaságpolitika valósuljon meg. A fiskális politikát jellemző stop-and-go („húzd meg – ereszd meg”) gyakorlat megszüntetése. A gazdaságpolitika legyen átlátható, világos célokat fogalmazzon meg, és tegye nyilvánvalóvá, hogy ehhez milyen eszköztárat használ. A pénzügyi kormányzat és a jegybank egyezzen közös állásfoglalást találni a legfontosabb pénzügyi jellegű kérdésekben.

Társadalmilag egyeztetett gazdaságpolitikára van szükség. Kiszámítható, tisztességes üzleti környezetet kell teremteni. A gazdaságpolitika folytasson őszinte és szakszerű kommunikációt, valódi párbeszédet a szakmai és nem szakmai közvéleménnyel. A gazdaságpolitikai döntések előkészítésében intenzíven vegyenek részt a társadalmi partnerek.

A további kiigazítás szerkezeti reformokra és a kiadások csökkentésére alapot adjon. Az államháztartás egyensúlyának javítása a kiadások csökkentésével, és ne a bevételek növelésével valósuljon meg. A szélesebb közteher-viselői kör kialakításához a feketegazdaság visszaszorítására van szükség. Elengedhetetlen a szociális ellátórendszerek átfogó, társadalmi párbeszédre alapuló átalakítása. A még hátralevő deregulációs lépéseket, szabályozási változásokat az EU-átlaghoz való felzárkózás ütemével összhangban, minél hamarabb kell végrehajtani.

2. A közigazgatás terjedelmének csökkentése az e-közigazgatás fejlesztésével és az önkormányzati rendszer racionalizálásával

Csökkenteni kell az állami kiadásokat és ezen belül a közigazgatás terjedelmét. Elkerülhetetlen az állami újraelosztás mértékének csökkentése. A GDP 42-43 százalékára lenne érdemes csökkenteni a kiadások szintjét. Világos felelősséggel és hatáskörrel rendelkező közigazgatás-fejlesztési kapacitást kell biztosítani. A koncepció mentén haldéktalanul be kell indítani a szükséges hatékonyságnövelő lépéseket.

Erőteljes fejlesztés szükséges az e-közigazgatás területén. Az e-közigazgatási szolgáltatásokat teljes körűvé kell tenni. Az e-közigazgatás részeként az egyablakos rendszer teljes funkcionalitását biztosítani kell.

Szükséges az önkormányzati rendszer racionalizálása. Elodázhatatlan a regionális működés szerkezetének véglegesítése. Ki kell használni a párhuzamos kapacitások összevonásából és racionalizálásából adódó lehetőségeket. Támogatni kell a kistérségi és egyéb társulások együttműködését.

3. Közszolgáltatások köre és minősége: hiányzó képességek (nyelvi, informatikai) és hiányzó szakmák (szakmunkások), egészségügyi ka-

pacitások fejlesztése a gazdasági szereplők és felhasználók által jelzett igények alapján

Az egészségügyi és oktatási kiadások jelenlegi szintjének fenntartása mellett mérséklődjenek az egyenlőtlenségek a szolgáltatásokban. Az oktatási és egészségügyi kiadások GDP-arányos szintje ne mérséklődjön. Javuljon a források felhasználásának hatékonysága.

Az egészségügyben kapjon nagyobb hangsúlyt az intézményrendszer átalakítása. Egyenlő hozzáférés és szolgáltatási szint biztosítása. Szükséges az egészségügyi és oktatási rendszerek átalakításának összekötése az önkormányzati rendszer reformjával. Szükséges az intézményrendszer és a biztosítási rendszer átalakításának elkezdése, a társadalmi partnerek bevonásával. A sikeres kórházmenedzsment-rendszerek alkalmazásának elterjesztése a hatékonyság és ügyfél-orientáció javítása érdekében.

Erősödjön a nyelvi, informatikai, gazdasági készségek fejlesztése és a leszakadó rétegek támogatása az oktatásban. A közoktatásban szükséges: a piaci igények által vezérelt képzés erőteljesebb biztosítása, műszaki és természettudományos képzés erősítése, a kereslet és a kapacitások közötti eltérés csökkentése, az intézmények stabil finanszírozásának megteremtése, a szakképesítést nyújtó intézmények helyzetének javítása. Az alapfokú oktatás törekedjen a leszakadó diákok felzárkóztatására, az iskolai szegregáció kiküszöbölésére. Valamennyi oktatási formában fejleszteni szükséges a nyelvi, informatikai és az alapvető gazdasági készségeket. A közoktatásban erősödjön a pedagógusok teljesítményalapú értékelése és ösztönzése.

4. A humán tőke minősége, elérhetősége, mobilitása. A foglalkoztatási ráta folyamatos, évente 1-1,5 százalékpontos növelését lehetővé tevő foglalkoztatáspolitikai

Aktivitási ráta növelése. Az aktivitás

A forintárfolyam és ami mögötte van

Az idén több szempontból is új korszak kezdődött a forintpiacon. A legnagyobb változást a sáveltörlés okozta, ami alapvetően módosította a piaci szereplők szemléletét, valamint a fedezeti devizaügyleteknél korábban alkalmazott technikákat elavulttá tette.

Szítás Attila, a Buda-Cash Brókerház kereskedelmi igazgatója

■ A folyamat elindítója egyértelműen a sáveltörlés volt, amiatt, hogy kiszélesítette a spekulációs lehetőséget, elsősorban az állampapír-piaci befektetők számára. Az év első felében történeteket vizsgálva látható volt, hogy a globális pénz- és tőkepiacokon kialakult subprime válság okozta sokk ahogyan csitult és a nemzetközi klíma nyugodtabbá vált, újra beindultak a carry trade ügyletek, azaz a kamatkülönbözetre szóló spekulációk. A pezsgő időszak május elején kezdődött, akkortól erősödött fel a kereslet nemcsak a forintra, hanem a kelet-európai devizákra, illetve a klaszszikus carry trade devizapárookra, mint

például a japán jen, svájci frank, török líra keresztek. Összegezve, a forint mára elért jelentős drágulását a hazai makrogazdasági adatok javulása, a sáveltörlés, a carry trade devizák erősödése, valamint a kelet-közép-európai devizák felértékelődése okozta. Tehát nem elég csak azt mondani, hogy a forint követi a csoportjába tartozó többi deviza mozgását, mert árfolyama támogatást kap a hazai belgazdasági teljesítménytől is (a javuló költségvetési adatok, a pozitívvá vált külkereskedelmi mérleg, a szinten maradó, illetve a továbbra is növekvő lakossági devizahitel-felvétel és az export dinamikus erősödése az importhoz képest). Jelen pillanatban tehát minden körülmény együttesen segíti, hogy a forint felértékelődése töretlenné váljon. Ráadásul ezzel a forint a régiókban nincs egyedül, hiszen a szlovák korona is folyamatosan árfolyamrekordokat döntött, amíg az északi szomszédunk ezen periódus alatt meghatározta a szlovák korona euróhoz való csatlakozásának árfolyamát.

FELKÉSZÜLETLENÜL ÉRTE A PIACOT A SÁVELTÖRLÉS

A sáveltörlésnek voltak előjelei, hiszen már hetekkel korábban a szaksajtó is foglalkozott a sáveltörlés lehetőségével, ami egyértelműen előjel volt, de valójá-

ban kevesen akadtak, akik reális esélyt adtak annak, hogy ez rövid időn belül bekövetkezhet. A sáveltörlés tehát alapvetően meglepte a piacot, amivel kinyílt a tér az árfolyam előtt, és viszonylag rövid idő alatt elesett a régi sáv széle, a 240 forintos „álmohatár”. Egy ilyen erős technikai – és lássuk be, esetünkben pszichés – szint eleste felborította az addig alkalmazott hazai általános befektetői stratégiákat. Ráadásul a piaci szereplők ezeken a szinteken már sok olyan opció és egyéb konstrukciók mögöttes ügyleteit is zárták, amelyeket korábban a forint sávbán maradására kötöttek. Ez önmagában keresletet gerjesztett, illetve ez is segítette, hogy a forint maga mögött hagyja a 240-es szintet, és megnyitotta az utat a forint további erősödése felé, amivel olyan árfolyamok alakultak ki, amelyekre évek óta nem volt példa.

Ez a folyamat a fedezeti ügyleteket kötő vállalkozók többségét kellően meglepte, és sok esetben passzívvá váltak, míg az alapvetően kamatkülönbözetre specializálódott befektetőket az új lehetőségek még inkább aktív „játékosokká” tették. Ez utóbbi befektetők számára ugyanis „elvileg” nincs olyan árfolyam, ami túl alacsonnyá vagy túl drágává tenné az adott devizát, mert csak abból a szempontból vizsgálják a piaci lehetőségeket, hogy az adott üzletben ne legyen kisebb a profitkilátásuk a forint euróhoz mért kamatkülönbözeténél. Nekik 230-on is megéri forintot venni, ha a profitkilátásuk a kívánt szintet elérheti. A piacon lévő folyamatos jelenlétüket hosszú távon az motiválja, hogy a forint euróra váltása erős forint mellett történik majd meg, és akkor újabb extraprofitot realizálhatnak. Ezek azok a momentumok, amelyek miatt szinte folyamatosan erősödik a forint. Ezek a piaci szereplők stratégiájuk alapján hosszú távon vannak jelen egy kedvezőnek ítélt piacon, ráadásul a hazai makrogazdasági adatok közül a kereskedelmi cash flow erős támaszt ad a forintvételeknek. A folyamat pedig az elemzői várakozások alapján nem várható, hogy hamarosan megtörne.

220–240 FORINT/EURÓ VÁRHATÓ

Kevesen vállalkoznak ma arra, hogy hetekre előre megfogalmazzák várakozásukat, ám ezt most mégis megteszük. Középtávon arra számítunk, hogy a forint/euró árfolyam 220–240 közötti sávban marad, mégpedig azért, mert az valószínűsíthető, hogy a külső és belső tényezők jelentősen nem változnak. Ez az árfolyamkilátás a magyar exportőröket nagyon rossz helyzetbe hozza, miközben az importőröknek és a devizában eladósodottaknak kedvez. A vállalkozók tehát helyzetükből adódóan megosztottak abban, hogy kinek milyen árfolyam jó. Egyre többen vetik fel, hogy nemzetgazdasági érdekből egy exportorientált országban mégiscsak foglalkozni kellene az árfolyammal. Egyelőre a piac intézményi szereplői megpróbálnak kitérni a beavatkozás lehetőségének kommentálása elől is, hiszen ha belegondolunk, az erős forintárfolyam segíti a jegybankot inflációs céljainak elérésében, miközben a jelenlegi inflációs tendenciák újabb kamatemelés szükségességére utalnak ahhoz hogy, a reálkamat fenntartható maradjon.

NEM TENNI SEMMIT A LEGNAGYOBB LUXUS

Mit kell tenniük ilyen piaci környezetben a vállalkozóknak? A legnagyobb luxus, ha semmit sem csinálnak. Mert ebben az esetben teljesen ki vannak szolgáltatva a piac kényének-kedvének.

A hazai vállalatok piaci szempontból hosszú periódus alatt megszokták a bebetonozottnak tűnt 250 forint körüli árfolyamot, emiatt leginkább őket érte készületlenül a sáveltörés után kialakult gyors és drasztikus árfolyamváltozás. Másrészről az is igaz, hogy a változás volt olyan gyors, hogy ez önmagában is megnehezítette a még gyakorlott befektetőknek is, hogy jól reagáljanak az eseményre.

Harmadrészen, a magyar vállalkozások pénzügyi kultúrája még nem elég fejlett, a fedezeti ügyleteket jellemzően ad hoc módon kezelik, illetve nagyon passzív eszközökkel (akkor foglalkoznak vele, amikor az üzletmenetük szerint aktuális, akkor veszik meg, majd a nyitott pozícióval kivárnak).

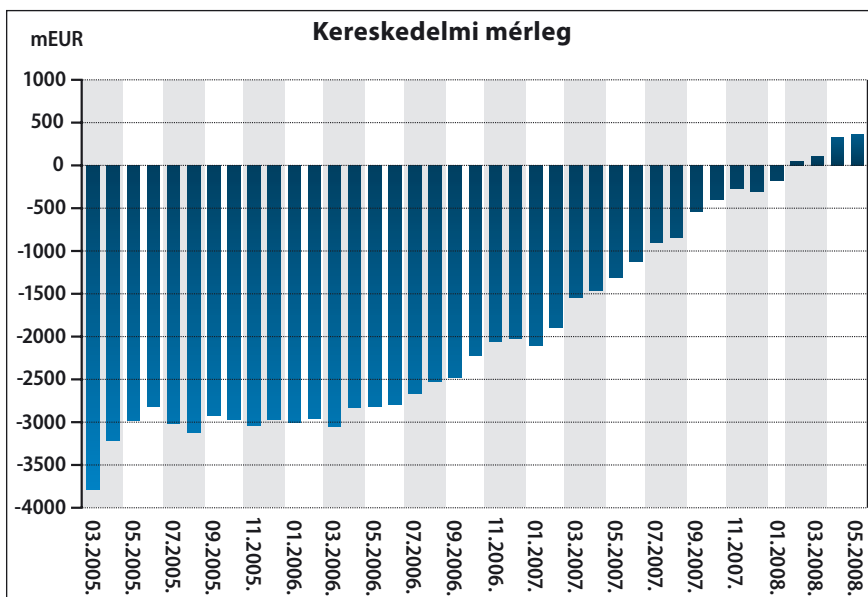
A piac azonban nem statikus, ezt bizonyította a szabadon lebegtetés eddig eltelt rövid időszaka, ezért meggyőződésünk, hogy az új körülmények között sikeres árfolyamkockázat-kezelést csak dinamikus portfóliószemlélettel szabad végezni.

Mit értünk ez alatt? A múltban, amíg a sáv élt, a legtöbben elkényelmesedtek. A korábbi módszer alkalmazásának az időszaka elmúlt. Azzal a gondolkozásmóddal már nem vagy legalábbis nehéz sikereket elérni. Az új korszak egyértelműen stratégiaileg megtervezett, közép-/hosszú távra felépített, portfóliószemléletű kereskedési módszerek alkalmazását, valamint a direkt és az indirekt fedezési módok kombinálását teszi szükségessé.

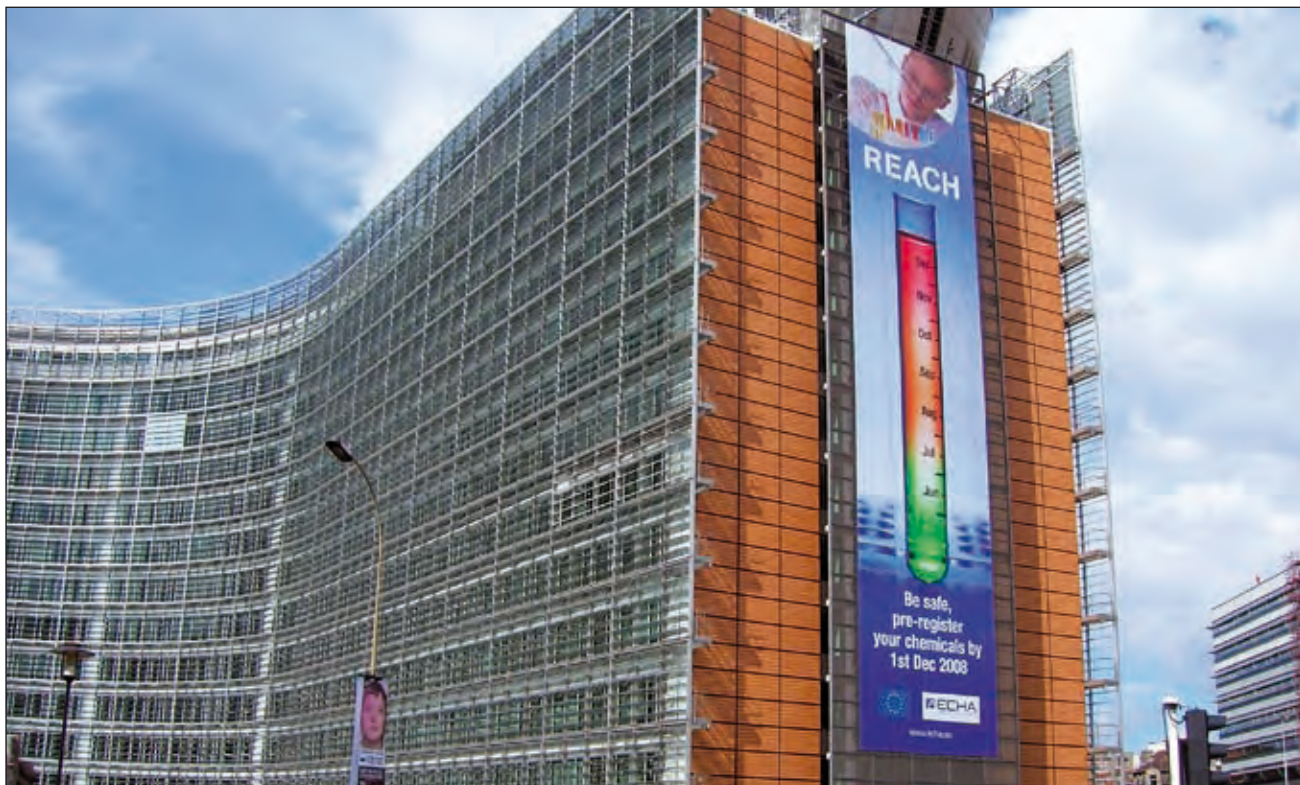
Ez a valóságban leginkább azt jelenti, hogy az alapkonstrukciókat új eszköztárral kell kibővíteni. A szemlélet annyiban módosul, hogy az aktív portfóliókezeléssel már nem az a cél, hogy egy jövőbeni árfolyamot fixáljanak (egy olyan árfolyamot, amiről már most tudjuk, hogy nem megfelelő a vállalkozó számára), hanem az, hogy az indirekt fedezeti módszerekkel az árfolyam további kedvezőtlen elmozdulásának hatásait tompítsák. Ez a korábbi értelemben nem jelent fedezettséget, de a negatív hatásokat csökkentheti úgy, hogy hosszú távon megfelelő eredményt hozzon. Külön előnye a módszernek, hogy letéti igényei nem különböznek a passzív fedezeti ügyletetől, pozitív cash flow-val indul, és a fedezeti ügyletek különböző kombinációinak alkalmazásával a piaci változások minden iránya költséghatékonyan követhető.

SZOROSABB KAPCSOLAT

Végezetül még egy alapvető változást említenék meg. Az aktív portfóliókezelési szemlélet a korábinál még inkább szoros szakmai együttműködést feltételez egy piaci szolgáltató (befektetési tanácsadó) és a vállalkozó között. Ez tulajdonképpen az a korszak, ami egy piacgazdaságban a fejlett állapotban kialakul az ügyfél és a szolgáltató között. Az aktív portfóliókezelés ugyanis folyamatos piacfigyelést és a történések alapján a pozíciók „karbantartására” hozott rendszeres döntést igényel. Ez természetesen egy felelős vállalkozó napi munkájába már nem fér bele, ráadásul a piaci információkat értékelni kell, amihez nem árt, ha rendelkezésre áll egy felkészült szakmai csapat. A sikeres együttműködés alapja egy újfajta bizalmi kapcsolat, amelyben a befektetési szolgáltatóval a vállalkozó együtt tervezi meg az üzletmenete alapján a szükséges fedezeti portfólió mértékét és annak összetételét, illetve az időzítéseket. Ez már olyan csapatmunka, amelyre valójában létrejött a befektetési szolgáltatói szakma tanácsadói üzletága. Tapasztalatokra pedig az elmúlt években mindkét oldal kellőképpen szert tett, 10 év alatt mind az importőröknek, mind az exportőröknek jutott bőven a piaci meglepetésekből, míg a bróker-társadalom több pozitív és negatív hazai és külföldi krízist megtapasztalva élte meg a forintpiac lebegtetését.

Forrás: Buda-Cash Brókerház

A REACH-ről – nem csak a vegyiparnak

A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló, mozaikszóval röviden csak REACH néven emlegetett új, európai uniós rendeletet 2006 decemberében fogadta el az Európai Parlament. A jogszabály elsődleges célja az emberi egészség és a környezet védelmének további növelése és az uniós ipar versenyképességének megtartása és ösztönzése, főként az egységesség, az átláthatóság, a nemzetközi eredmények felhasználása, az állatkísérletek számának csökkentése és az alternatív, az emberi egészséget és a környezetet nem károsító lehetőségek támogatása által.

■ Az érintett vállalkozások számára további előnyt jelent az ágazat hírnevének és megbízhatóságának javulása is, hiszen az előállított vagy importált termékek biztonságosak lesznek, és az információhoz való széles körű hozzáférés is bizalmat kelt irányukban. Ehhez járul, hogy a szabályozás rendkívül sok, összesen mintegy 30 ezer anyagot érint, és a nagyjából 3000 legveszélyesebb anyag kiváltására a gyártóknak tervet kell kidolgozniuk, ami nagymértékben hozzájárulhat a kutatáshoz és innovációhoz is.

Amellett, hogy a REACH egységes szabályozást vezet be a „rég” és „új” anyagokra, a rendszer újszerű jellegzetessége, hogy a hatóságokról az iparra helyezi át az anyagokkal kapcsolatos információk gyűjtéséből, használatuk biztonságának értékeléséből és a kockázatcsökkentési intézkedésekből fakadó feladatokat, az ezekből eredő felelősséget és a bizonyítás terhét is.

Mivel valamennyi, legalább 1 tonna/év

mennyiségben gyártott vagy importált anyagot (vagyis nem csak a veszélyes anyagokat), amely nincs tételesen kivéve a rendelet hatálya alól, regisztrálni kell – elektronikus úton, közvetlenül az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) felé –, így a szabályozás távolról sem csupán a vegyipart érinti. Maguk a kötelezettségek sem merülnek ki a csak a gyártókra és importőrökre vonatkozó regisztrációval. A REACH a felelősséget kiterjeszti a szállítói lánc minden szereplőjére azáltal, hogy a továbbfelhasználókat is bevonja a kötelezettek körébe, és ilyen módon a potenciálisan érintett cégek száma Magyarországon akár a százaztes nagy-ságrendet is elérheti.

A LEGFONTOSABB KÖTELEZETTSÉGEK

Az elsődleges és talán legfontosabb kötelezettség természetesen mégis a már az előzőekben is említett regisztráció

2008. június 1-jétől. Ennek megkönnyítésére létezik azonban egy választható lehetőség az úgynevezett „bevezetett” vagy „létező” (rég) anyagokra az – ingyenes – előzetes regisztráció vagy röviden előregisztráció formájában, de csak a 2008. június 1. és 2008. december 1. közötti hat hónapban. Ez utóbbi lehetővé teszi a „rég” anyagok késleltetett regisztrációját, valamint a termelés és importálás folyamatos-ságát a (teljes) regisztráció megállapított határidejéig (2010, 2013 és 2018), amelynek időpontja az anyag veszélyességétől és gyártott vagy importált mennyiségétől függ.

Aki azonban elmulasztja az előzetes regisztrációt, annak 2008. december 2-án azonnal regisztrálnia kell, különben nem folytathatja az anyag használatát, és meg kell szakítania a gyártást vagy importálást. Ez rendkívül hátrányosan érintheti az adott céget, mert a termelés-kiesés komoly anyagi veszteséget jelent, és emellett elveszítheti több akár

összes kereskedelmi partnerét, nem is szólva üzleti hírnevének csorbulásáról. Az előregisztráció azért is igen megfontolandó, mivel maga a teljes regisztrációs dokumentáció azonnali összeállításra is komoly időbeli és anyagi megterhelést jelent, és a regisztrációhoz szükséges információk és vizsgálatok köre a mennyiség függvényében is bővíti. További fontos tényező, hogy az előzetes regisztráció lehetőségével nem élő cégeknek az azonnali regisztráció elmulasztása esetén nem csak a gyártást vagy importot kell felfüggeszteniük, de nem lesznek tagjai az adott anyagra alakult anyaginformációs csereforumnak (SIEF) sem, és így a REACH által előírt adatmegosztás is nehezebbé válik számukra. A SIEF-ek megalakulása ugyanis az előregisztráció által válik lehetővé, és igen fontos szerepet játszanak, mivel elősegítik a potenciális regisztrálók közötti adat- és költségmegosztást, és így csökkentik a szükséges kísérletek számát és azok költségeit. Aki nem él az előregisztráció lehetőségével, annak egyedül kell a regisztrációt benyújtani, ezért főszabályként minden vizsgálati adatot saját magának kell megszereznie, ami jelentős anyagi terheléssel jár. Akár előregisztrálunk, akár nem, végül elkerülhetetlenül eljön a végleges dokumentációs csomag, hivatalos néven „regisztrációs dosszié” összeállításának és benyújtásának ideje. Ennek elkészítésekor minden részletre ügyelni kell, mert, ahogy arra az előzőekben is utaltunk, a különböző anyagok különböző mennyiségi tartományai eltérő számú és típusú adat összegyűjtését teszi szükségessé. Ilyen tartományfüggő kötelezettség például, hogy az anyag természetétől függetlenül 10 tonna/év gyártott vagy importált mennyiség felett kémiai biztonsági értékelést (CSA) kell végezni, és erről az anyag minden azonosított felhasználására kémiai biztonsági jelentést (CSR) kell benyújtani. A megszerzett információk persze nem csak az ügynökség számára fontosak; azok átadását – a felhasználók egészségének és a környezet védelme érdekében – a szállítói láncban is biztosítani kell. Itt érdemes megemlíteni a különös aggodalomra okot adó (nem csak az eddig irányadó jogszabályokkal összhangban veszélyes anyagként besorolt) anyagokra vonatkozó bejelentési kötelezettséget 2011. június 1-jétől, amennyiben egy

adott árucikkben 0,1 tömegszázalék feletti, évi 1 tonnát meghaladó mennyiségben vannak jelen, a regisztrációtól függetlenül.

A különös aggodalomra okot adó anyagok tekintetében, amelyeket a közeljövőben a rendelet XIV. mellékletében sorolnak majd fel, a REACH speciális engedélyezési rendszert alakított ki. A végső cél természetesen ezen anyagoknak a piacról való mielőbbi kivonása, de abban az esetben, ha bizonyítható, hogy a kockázatok megfelelően kontrollálhatók, illetve nincsen más, kevésbé veszélyes helyettesítő anyag, továbbá a gazdasági-társadalmi előnyök meghaladják a felhasználásból eredő egészségügyi és környezeti kockázatokat, engedélyezhetik a forgalmazást vagy a felhasználást.

A TÖBBSÉG: A TOVÁBBFELHASZNÁLÓK

Eddig elsősorban a regisztrációról, illetve előregisztrációról és – ennek megfelelően – az ebben érintett gyártókról és importőrökről szoltunk, jóllehet hazánkban a REACH által érintett cégek jelentős része a továbbfelhasználók közé tartozik, ezért igen fontos tudatosítani, hogy – bár nekik regisztrációs kötelezettségeik nincsenek –, a rendelet mégis vonatkozik rájuk is, és feladataik sem kevésbé fontosak az előbb említett csoportnál.

A továbbfelhasználóknak kiemelkedő szerepük van a gyártott és importált anyagok közösségen belüli használatának biztonságossá tételében, főként a beszállítótól kapott biztonsági adatlapon szereplő expozíciós forgatókönyv feltételeinek biztosításán, valamint a javasolt kockázatkezelési intézkedések betartásán keresztül. Expozíciós forgatókönyv hiányában – ha például az anyag adott felhasználását nem azonosították, esetleg a gyártó nem ajánlja az adott felhasználást – a továbbfelhasználónak kell kémiai biztonsági értékelést készítenie, ha a felhasznált anyag mennyisége meghaladja az egy tonnát, ezen túlmenően érdemes tájékoztatnia beszállítóját az anyag felhasználásáról, mivel a regisztráció adott felhasználásra történik.

Mindent egybevetve a REACH-rendelet rövidebb és hosszabb távon egyaránt jelentős hasznot ígér, akár a munkavállalók

(és az egész lakosság) egészségét és biztonságát tekintjük, akár a környezet megóvását. Természetesen nem várhatjuk, hogy azonnali gyógyírt nyújtson az összes problémára, és a pénzületi költségeken túlmenően az is biztosra vehető, hogy a bevezetést követő időszakban számolni kell nehézségekkel. A magyarországi cégek túlnyomó többségét kitevő kis- és középvállalkozásokat nyilvánvalóan érzékenyen érintik majd az új kötelezettségek, bár a rendelet maga is igyekszik némileg könnyíteni a helyzetükön, például a kötelező adatmegosztás által. Várható bizonyos mértékű forgalomcsökkenés is az érintett termékek körében, illetve azok árában is valószínűsíthető némi emelkedés, de mindemellett bizton számíthatunk arra, hogy a REACH bevezetése összességében olyan környezeti és társadalmi előnyökkel jár, amelyek messzemenően kompenzálják az átmeneti nehézségeket.

HAZAI SEGÍTSÉG

A REACH-rendelettel kapcsolatos különböző közösségi feladatok ellátására és a tagállami hatóságok munkájának koordinálására létrejött az Európai Vegyianyag-ügynökség. Emellett azonban – a tagállami feladatok végzésére – minden tagállamnak létre kellett hoznia kompetens hatóságát és információs szolgálatát (helpdesk), amely utóbbi feladata kifejezetten az érintettek kötelezettségeikről való tájékoztatása.

Mivel jelenleg a hazai ipar REACH-re vonatkozó ismereteinek bővítése kiemelt feladata és prioritást élvez, ezért a magyar REACH Nemzeti Kompetens Hatóság és a REACH Nemzeti Információs Szolgálat munkatársai részt vesznek – többek között – az Országos Munkavédelmi Képző és Továbbképző Kft. által a REACH-rendelet és a kémiai biztonság témakörében szervezett képzésben mint felkért előadók.

További információk a képzésről:

www.omkt.hu

A REACH Nemzeti Információs Szolgálat elérhetőségei, ahol a rendelettel és abból eredő kötelezettségekkel kapcsolatban további információ kérhető: www.okbi.hu/reach, valamint a reach.helpdesk@okbi.antsz.hu e-mail cím és a (06-1) 476-1167-es telefonszám.

A Mercedes-Benz Kecskeméten

A Daimler AG, a magyar kormány és Kecskemét városának képviselői 2008. július 23-án írták alá a Mercedes-Benz új kecskeméti gyárának létrehozásáról szóló együttműködési megállapodást. A megállapodást 2008 őszén a végleges szerződés aláírása követi majd.

■ A magyar kormány külön jogszabállyal is támogatja a Daimler beruházását, ennek keretében például meggyorsítják az új Mercedes-Benz-gyár felépítéséhez szükséges engedélyeztetési eljárást. Az együttműködési megállapodás az engedélyeztetési eljárás mellett kiterít a földterület megvásárlására és a körülbelül 400 hektáros gyárterület fejlesztésére is.

A további tervek között szerepel a gyárhoz vezető vasúti kapcsolat kialakítása és elérési út építése is az M5-ös autópálya közeli csatlakozó szakaszához. Ez utóbbi azért is különösen fontos, hiszen része az európai 75-ös észak–déli útvoornak, és Budapestről Kecskeméten át vezet a szerb határig.

A beruházás előkészítésén – így a szük-

séges engedélyeztetési eljárásokon is – a Daimler AG, Kecskemét városa és az ITD Hungary közösen dolgoznak. A projekt-előkészítés kiterjed a szakképzésre, a beszállítói háttér megteremtésére, illetve a gyár tervezésével és a kivitelezéssel kapcsolatos munkálatokra is.

A vállalat rastatti üzemével szoros gyártási hálózatban működő új, prémium kategóriás autót elállító magyarországi gyár létrehozásához a Mercedes-Benz összesen 800 millió eurót fektet be, és közel 2500 új munkahelyet teremt. 2010-től kezdődően a jelenlegi A és B osztályú Mercedes gépkocsik utódai gurulnak majd le a kecskeméti gyár futószalagjáról.

A német Daimler AG új kecskeméti beruházása révén 2011-ben 100 ezer db személygépkocsi gördül majd le a kecskeméti gyár futószalagjáról. Az A és B osztályú személygépkocsik gyártása – karosszériagyártás, fényezés, végső összeszerelés és tesztelés – közvetlenül 2500, közvetetten további 8000–14 000 új munkahely létrehozását eredményezi. A beruházás révén 200 milliárd forint működő tőke érkezik Magyarországra. A Daimler-Benz beruházása több okból is pozitív hatással lesz hazánkra. A beruházás a magyar autógyártást a térség legnagyobb termelőjévé teszi, az exporttevékenységet növeli, pozitívan hat a magyar beszállítókra, valamint a GDP növekedését eredményezi. A Daimler-Benz beruházása megerősíti

Magyarország pozícióját a régió meghatározó ágazati szereplői között. Világviszonylatban a gyártott személygépkocsik száma 2007-ben 6,1, a kelet-közép-európai régióban 26,7 százalékkal nőtt 2006-hoz képest. A térségben 2007-ben 2,9 millió személygépkocsi készült, ebből Magyarországon 300 000 db, ez 10 százalékos részesedést jelent. Az autógyártás a magyar ipar és exporttevékenység egyik legmeghatározóbb szektora, termelékenysége eléri az Európai Unió élenjáró országainak szintjét, exportja a teljes kivitel ötödét adja. Az ágazatban működő több mint 600 cég mintegy 110 ezer munkavállalót foglalkoztat, valamint nyolc magyarországi egyetemen folyik szakképzés az iparág számára fontos területeken.

Magyar világszabadalom Kínában THERMO PRESS

A Google befektetője érdeklődik az elektromos PET-palack-zsugorító készülék és inverz begyűjtési rendszer kínai elterjesztése iránt. A kelet-közép-európai régióból egyedüli résztvevőként a Budafilter 94 Kft. vett részt nemrégiben a Kínai Kereskedelmi és Gazdasági Minisztérium Befektetésfejlesztési Hivatala által, a megújuló energiaforrások és a szén-dioxid-megtakarítást eredményező rendszerek kínai elterjesztését ösztönző pekingi szakmai fórumon.

■ Mint ismert, Kína tavaly 8 százalékkal növelte szén-dioxid-kibocsátását, és ezzel a világ legnagyobb szén-dioxid-kibocsátó országává vált, ahol immár minden lakosra 5,1 tonna/év szén-dioxid-kibocsátás jut. A kontinens méretű ország környezetvédelmi hatásai, szakemberei és befektetői ezért is fogadták érdeklődéssel a Budafilter 94 Kft. világszabadalma, a Thermo Press elektromos PET-palack-zsugorító készülék, valamint inverz begyűjtési és feldolgozási rendszer pekingi bemutatását. A Thermo Press palack-zsugorító készülék alkalmazásával a PET-palackok eredeti térfogatuk mindössze 1/12-ed részére zsugoríthatók össze, így a szállításuk és kezelésük során keletkező szén-dioxid-mennyiség akár 50 százalékkal is csökkenthető. A fórumon összesen hat projektet, köztük a magyar Thermo Press rendszert mutatták be, és a gyártó számára bizakodásra adhat okot, hogy

annak kínai elterjesztéséről az E-Planet Kockázati Tőkebefektető Társaság, a Google portál pénzügyi befektetője kezdeményezett tárgyalásokat a Budafilter 94 Kft.-vel. A Thermo Press rendszer központi eleme az elektromos palack-zsugorító készülék, amely az áramot hővé alakítva lágyítja meg a PET-palackok anyagát, amely így befelé zsugorodva, a készülék felső részének súlya alatt, harmonikaszzerűen önmagába csukódik. Ezzel az eljárással a PET-palackok az eredeti térfogatuk 1/12-ed részére zsugoríthatók össze, átlagosan 20 másodperc alatt.

„Nagyon örülünk a Thermo Press kedvező kínai fogadtatásának és annak, hogy a rendszer bemutatását a kínai kormányzat és a befektetők részéről is élénk érdeklődés övezte. A kínai piacon már az új fejlesztésű Thermo Press készülékkel jelenünk meg, amely elődjeihez képest négyszer több PET-palack zsugorításá-

ra lesz képes – nyilatkozott a Thermo Press rendszer feltalálója, Simon Lajos, a Budafilter 94 Kft. ügyvezető igazgatója. – Kína mellett a rendszer elterjesztéséről tárgyalások folynak az Egyesült Arab Emírátsúkkal, Szlovéniával, Macedóniával, Svájcjal, valamint az Európai Unió több országával is.”

A Thermo Press rendszer működésének lényege, hogy a készülék vásárlói (vagy használói, magánszemélyek, iskolák és intézmények) az egyedi azonosító jellel ellátott készülék megvásárlásával a gyűjtéshez használható, felcímkézett zsákokat és egy „inverz csomaggyűjtő fűzetecskét” is kapnak. Ezekbe a zsákokba akár 320–350 darab zsugorított PET-palack is tisztán és kényelmesen behelyezhető. Amikor a zsákok megteltek, azokat a posta inverz csomagként veszi át és szállítja el egy begyűjtő, hazánkban a Budafilter 94 Kft. telephelyére.

Új uniós irányelvek a közlekedésben

A július elején nyilvánosságra hozott „Környezetbarátabb közlekedés” elnevezésű új kezdeményezéscsomag három nagy javaslatot foglal magába: a közlekedés külső költségeinek internalizálását célzó direktívát, az ún. euomatrix-irányelv módosított változatát, végül pedig az intézkedéscsomag harmadik eleme a vasúti zaj csökkentéséről szóló közlemény. A csomaghoz tartozik még egy dokumentum, amely számba veszi a környezetbarátabb közlekedés ügyét szolgáló jelenlegi intézkedéseket, valamint egy közleményt azokról a további intézkedésekről, amelyeket a Bizottság még 2009 vége előtt meg kíván tenni.

■ A külső költségek internalizálásáról szóló intézkedés a meglévő uniós intézkedésekre és javaslatokra támaszkodva – többek között a tüzelőanyagokra vonatkozó adószabályokra vagy a Bizottság azon javaslatára, mely szerint célszerű lenne a légi közlekedést is bevonni az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerébe – az összes külső költséget, így az éghajlatváltozás, a helyi szennyezés, a zaj és a forgalmi torlódások költségeit is számba veszi. A közlekedés külső költségeinek kiszámítása a tagállamok között egy közös módszer alapján történne, hiszen így biztosítható, hogy a folyamat átlátható, arányos és a közös piaccal összeegyeztethető legyen.

A nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló irányelv módosítását célzó

javaslat egy olyan keret létrehozására irányul, amely lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy az úthasználati díjakat a közlekedésből származó levegő- és zajszennyezés, valamint a csúcsgalimi időszakokban tapasztalható torlódások mértéke alapján határozzák meg és eszerint differenciálják. A javaslat célja, hogy a teherfuvarozási ágazat szereplőit arra ösztönözzék, hogy járműállományukat tisztább járművekkel váltsák fel, illetve körültekintőbben hozzák meg logisztikai döntéseiket és válasszák meg járműveik útvonalát. A javaslat a díjak beszedéséhez elektronikus rendszereket ír elő, és rendelkezik a keletkező bevételek a közlekedés okozta káros hatások enyhítésére – így például a tisztább és jobb energiahatékonyságú járművekkel kapcsolatos kutatási-fejlesztési tevékenységekre – törté-

nő fordításáról. Az euomatrix-irányelv módosítása – az együtdöntési eljárás keretében – most az Európai Parlament és a Tanács elé kerül vitára.

A meglévő vasúti járműállomány zajkibocsátásának csökkentéséről szóló közlemény a tehervonatok zajkibocsátásának 50 százalékos csökkentéséhez szükséges lépéseket határozza meg. Ezen lépéseknek köszönhetően 2014-re 16 millió polgár fogja élvezni szerzte az Európai Unióban a vasútizaj-szennyezés érezhető csökkenését. A gondot jelenleg elsősorban a korszerűtlen teherkocsik jelentik, ezért év végéig a Bizottság javaslatot tesz a pályahasználati díjakra vonatkozó uniós szabályok módosítására, amely révén elérhető, hogy a teherkocsik többségét alacsony zajkibocsátású fűekkel szereljék fel.

BRÜSSZELI RENDEZVÉNYAJÁNLÓ

European Transport Forum

Brüsszel, 2008. szeptember 16–18.

A városi közlekedés tehermentesítése, a közúti biztonság és a közlekedés CO₂-kibocsátás-csökkentésének problémáira keresi a választ és indít vitát a 2008. szeptemberi European Transport Forum, amelyet már a negyedik évben rendeznek meg a Volvo Group és a Forum Europe szervezésében, az autó- és teher szállító járművek piacán vezető cégek vezérigazgatói, az Európai Bizottság, valamint Parlament képviselőivel. A European Transport Forum programját körülölelően az MGYOSZ brüsszeli képviselete kiegészítő szakmai programot kínál, melynek célja a közúti szállítással foglalkozó bizottsági szakértőkkel való konzultáció, különös tekintettel a július elején elfogadott „Green transport package” uniós intézkedéscsomagra, amely a közlekedés külső költségeinek az internalizálását célzó irányelvet, valamint az euomatrix-irányelv felülvizsgálatát tartalmazza.

Indulás: 2008. szeptember 15. (hétfő) –

Érkezés: 2008. szeptember 18. (csütörtök)

További információ:

MGYOSZ Titkárság, fax: (06-1) 474-2063, e-mail: klajko@mgyosz.hu

MGYOSZ Brüsszeli Iroda, tel.: (+322) 648-0938, e-mail: info@mgyosz.be

A Brüsszeli Híradó összeállítását szerkeszti:
Lótos Adrienn állandó képviselő

MGYOSZ Brüsszeli Iroda
La Valette
289, Avenue d'Auderghem
B-1040 Brussels
Tel./fax: (+32) 2 648 09 38
E-mail: info@mgyosz.be

Gyakornoki program

Az MGYOSZ brüsszeli képviselete 2006 óta fogad fiatal pályakezdeket és az egyetemi képzés ideje alatt kötelező szakmai gyakorlatot végző diákokat. A szakmai gyakorlat helyszíne Brüsszel, ezért a gyakorlat feltétele, hogy a hallgató/végzős diák az Erasmus vagy Leonardo programon keresztül ösztöndíjban részesüljön.

■ A gyakornokok lehetőséget kapnak az MGYOSZ brüsszeli képviseleti munkájának megismerésére, abban szervesen részt is vesznek, fejlesztvén idegen nyelvű írás- és szóbeli kommunikációs képességeiket. A szakmai gyakorlat ugyancsak lehetőséget ad szakdolgozathoz való anyaggyűjtéshez, illetve ahhoz, hogy a gyakornokok megismerjék az európai jogalkotás folyamatát, az abban részt vevő szereplőket, és az érdekképviselet alapjait is elsajátíthassák.

„Az MGYOSZ Brüsszeli Irodánál eltöltött közel egyéves szakmai gyakorlatom beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Feladataim közé tartozott többek között a BusinessEurope egyes munkacsoportjainak követése, az ottani vélemények összefoglalása és azok MGYOSZ-tagság felé való továbbítása. Valamint az európai uniós MGYOSZ-tagokat is érintő híreket követtem nyomon, és azokat az

MGYOSZ honlapjára, valamint a brüsszeli iroda rendszeres hírlevelébe szerkesztettem és feltöltöttem. Szintén feladatomból volt brüsszeli képzések és szakmai utak esetén a résztvevők koordinációja, illetve a programjaikkal kapcsolatos szervezés. Biztos vagyok benne, hogy az MGYOSZ Brüsszeli Irodánál végzett gyakorlat során megszerzett tapasztalatokat a későbbiekben mindenképpen hasznosítani tudom, és nagy előnyt fog jelenteni a jövőbeli munkám során.”

Nagy László

A Nemzetközi Üzleti Főiskola (IBS)
harmadéves hallgatója

„Az egyetem elvégzése után mindenképpen szerettem volna egy magyar érdekképviselet szervezettel brüsszeli székhelyén gyakornokként elhelyezkedni. 2006 nyarán betekintést nyertem már Baden-Württemberg európai parlamenti képviseletének lobbitevékenységébe, 2007

áprilisában pedig egy magyar európai képviselő gyakornokaként ismertem meg részletesen az Európai Parlament működését. Az egyetemi képzést lezáró szakdolgozatomban az európai parlamenti magyar érdekképviseletéről írtam. Az MGYOSZ melletti munkámmal az érdekképviseletéről tanult elméletet a gyakorlati tapasztalatokkal tudom egészíteni. Mivel az MGYOSZ az egyik legrégebbi, magyar munkaadókat támogató szervezet, valamint a BusinessEurope egyetlen tagja, ezért különösen örültem, amikor visszajelzést kaptam a szervezettől. Úgy érzem, már egy hónap elteltével sikerült megismernem a képviselet tevékenységének lényegét, menetét, a szeptemberi hónap szakmai programjainak szervezésében való részvétel pedig valódi kihívást jelent. Októbertől az Európai Bizottság öt hónapos hivatalos szakmai gyakorlati programjában veszek részt, ezért a most megszerzett tapasztalatok különösen hasznosnak bizonyulnak.”

Pintér Lilla,

a Corvinus Egyetem Nemzetközi Tanulmányok Szakának végzős hallgatója

„A Miskolci Egyetem Világ- és Regionális Gazdaságtan Intézet egyetemi tanársegédjeként egy hónapos szakmai gyakorlaton vettem részt a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége brüsszeli képviseletén. A 4 hetes szakmai gyakorlat célja abban állt, hogy betekintést nyerjek az MGYOSZ Brüsszeli Irodánál mindennapi munkájába, az ott folyó lobbitevékenységbe és szakmai konzultációs munkába. A mindennapi feladatok mellett lehetőség adódott a Miskolci Egyetem és annak gazdaságtudományi kara érdekében történő kapcsolatépítési munkára, amelynek eredményét a jövőben remélhetőleg számos szakmai együttműködés fogja követni. Legfontosabb előrelépés a Miskolci Egyetem és az MGYOSZ kapcsolatában, hogy kialakult a rendszeres szakmai gyakorlati pozíciók betöltése. Szeptembertől az Erasmus program finanszírozásával egy ötéves közgazdászhallgató segíti a képviselet munkáját.”

Kneisz Ildikó,

Miskolci Egyetem, 2008. június

A gyakornoki programról és lehetőségekről további információ:

alotos@mgyosz.be

„Tudatos és proaktív” érdekérvényesítés

■ Az Európai Parlament (EP) szerepe 1979 óta alapvetően megnőtt, hiszen az egyedüli, az európai polgárok által közvetlenül választott európai uniós intézmény. Elnyerte azon jogot, hogy döntsön az EU-törvényhozás tartalmának döntő többsége felett az Európai Tanáccsal közösen, ugyancsak meghatározó szerepet játszik az Európai Unió költségvetésének elfogadásában, valamint az Európai Bizottság és annak elnökének jóváhagyásában.

Az EP elődjének az 1952-ben megalakult Európai Szén- és Acélközösség közgyűlése tekinthető. Az intézmény az Európai Parlament nevet csak 1962 márciusában vette fel, és 1979 óta már nem a nemzeti parlamentek képviselői közül választják képviselőit, hanem választások útján. A jelenlegi EP 785 főből áll, akik közül 5 éves mandátummal 24 magyar képviseli hazánk érdekeit. Az EP-képviselők politikai hovatartozásuk alapján rendeződnek a 7 képviselőcsoport egyikébe. A munka 20 állandó, az uniós szakpolitikáknak megfelelő bizottságban folyik, ahol a plenáris ülésen szavazásra kerülő napirendi pontokat készítik elő.

Az EP térnyerése a törvényhozás folyamatában egyúttal a különböző európai intézmények egymás közti viszonyát is döntően befolyásolja. Az Európai Unió intézményi háromszögében az Európai Bizottság az összeurópai, a Tanács a tagállami, míg a Parlament az európai polgárok érdekeit képviseli. Így főképpen politikabefolyásoló és -alakító szereppel van felruházva, módosíthatja és visszautasíthatja a beterjesztett rendelkezéseket, azonban önállóan nem terjeszthet be jogszabályt.

Az EU-bővítéseket követően nemcsak

az ezzel járó szavazati súlyozás kérdésében és pénzügyi elosztások felett alakultak ki viták, hanem a törvényhozási folyamatban részt vevő intézmények súlypontja között is. Természetesen egy erős Európai Unióhoz erős tagállamok és legitim erővel bíró döntéshozó szervek szükségesek. Az Európai Parlament jogköreit a 27 tagállam által jelenleg ratifikálás alatt álló lisszaboni szerződés is megőrizné, így a jövőben is a Tanács kikerülhetetlen társdöntéshozója fog maradni.

Az EU-ba való belépésünkkel nem ért véget az Európai Unióhoz való csatlakozásunk. A csatlakozás révén újra kell definiálnunk érdekeinket az Európai Unióban, nemcsak szupranacionális szinten, de a polgárok szintjén is, hogy az egységes európai démoszhoz való tartozás ne csak távoli fogalom legyen a társadalom számára. E tekintetben fontos szerepet játszik az Európai Parlament mint az európai szintű, társadalmi legitimitációval felruházott képviselői demokrácia letéteményese. A 2009. júniusi európai parlamenti választások újabb lehetőséget teremtenek tehát arra, hogy a magyar képviselők megválasztásával a magyar társadalom és gazdaság újabb szövetségeseiket és szószólókat válasszon.

Mi polgárokként és mint gazdasági szereplők elsősorban a sajtón keresztül értesülünk az európai eseményekről, ahol azonban sokszor Brüsszel „bűnbak” a társadalom számára nehezen elfogadható intézkedések elfogadtatására, ugyanakkor kevésszer hangzik el azon lehetőségek sora, ami a polgárokat, vállalkozásokat érinti.

A csatlakozási eufória időszakára eső 2004. júniusi első magyar európai

parlamenti választásokon a polgárok 38 százalékos részvételi aránya kevéssé látszott visszaigazolni a tudatos magyar Európa-identitást. A magyar közvélemény a képviselők munkájáról keveset vagy semmit sem tud, holott az Európai Parlamentben a nemzeti érdekek nyílt artikulációja során valószínűleg sok esetben az otthon olyanira áhított négypartis konszenzus annak ellenére, hogy az EP-ben a tagállamokban általánosan tapasztalható nemzeti megosztottság révén a legnagyobb szakadék ugyanúgy a jobb- és baloldal között húzódik. Az összeurópai érdek a nemzetenél is bonyolultabb politikai kompromisszum a politikai élet résztvevői között, jobb esetben figyelembe véve a társadalmi és szakmai igényeket. A korábban csatlakozott országok példája alapján azonban elmondható, hogy a nemzeti érdek egyik leghatékonyabb érvényesülésének módja az Európai Parlamentben nem más, mint az európai érdekké történő átformálás.

A 2009. júniusában újraválasztandó Európai Parlamentben a jelenlegi 24 képviselő helyett a bővítések tükrében végrehajtott reformok miatt már csak 22 magyar képviselő fog tevékenykedni. Mivel nemzeti érdekeink képviselője az Európai Parlament megnövekedett társdöntéshozói ereje folytán hatékonyan megjeleníthető, a jövőben a „tudatosság és proaktivitás” az a két vezérfogalom, amelynek a nemzeti érdekérvényesítés során döntéseinket vezérelniük kell az európai uniós tagságunkból adódó lehetőségek legjobb kihasználása, a 2009-es EP-választások és a 2011-es EU-elnökség tükrében.

E D U C A T I O

Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság

Költséghatékony végzettség

Több mint 3 millió online készített önéletrajzot használnak Európa-szerte – a felmérések szerint az Europass jó úton halad, hogy valóban egységes európai önéletrajz-formátummá váljon. Magyarországon az európai átlagnál is népszerűbbek az Europass dokumentumok.

■ A 2005-ben útjára indított Europass dokumentumok abban segítik az állampolgárokat, hogy Európában könnyen átlátható módon mutathassák be, mit tanultak és mit tudnak. Az indulás óta több mint 12 millió látogatást regisztrált a közös európai Europass-portál, és 3 millió fölött jár az Europass CV-t kitöltők száma (ebből több mint 211 ezer magyar nyelvű). Ezt az eredményt az Európai Bizottság szakemberei eredetileg 2010-re várták.

Magyarország – mint az Európai Unió 13. legnépesebb tagállama – népességéhez viszonyítva kiemelkedő eredményeket ért el, hiszen a 2007-es adatok alapján a 8. helyen áll az Europass honlapját látogatók között. A hetedik helyen áll a nemzeti nyelven – magyarul – önéletrajzot kitöltők száma alapján (különösen magas ez a szám, ha figyelembe vesszük, hogy a magyar állampolgárok nem feltétlenül magyar nyelvű önéletrajzot készítenek). 2007 utolsó negyedének adatai alapján az állampolgárság

szerinti kitöltők sorában Magyarország az ötödik. Míg három éve 25 475 egyedi látogatást regisztráltak a magyar Europass honlapján (www.europass.hu), addig idén a látogatók száma már az első fél évben átlépte a 84 ezret.

AZ EUROPASS-PORTFÓLIÓ

Az Europass-portfólió 5 dokumentumból áll. Az Europass önéletrajzot és az Europass nyelvi útlevelet online mindenki kitöltheti az Europass-portálon 26 nyelven felkínált útmutató segítségével; ellenben az Europass oklevélmellékletet, az Europass bizonyítványkiegészítőt és az Europass mobilitási igazolványt azok a képzőintézmények adják ki, ahol a végzettséget megszerezték. Az Europass bevezetése óta összesen több mint 3,5 millió Europass dokumentumot állítottak ki online, illetve adtak ki az európai polgároknak.

Az Europass önéletrajz nagyon sikeres ugyan, de elsősorban a magas képzett-

ségű személyeknél: az Európai Bizottságnak készült értékelő jelentés többek között arra a következtetésre jutott, hogy az alacsonyan kvalifikáltak és a munkanélküliek arányát az Europass-portál és az Europass önéletrajz használói között növelni kell.

Az egész Európára kiterjedő értékelő jelentés javaslatokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan lehetne az Europass önéletrajz sikerét a többi dokumentumra is kiterjeszteni. Az Europass oklevélmelléklet és az Europass bizonyítványkiegészítő potenciáljának kihasználása ugyanis eddig nem teljesen történt meg; sikerükhöz arra van szükség, hogy a tanulási eredmények kerüljenek a középpontba (szemben az olyan információkkal, mint például a képzési idő hossza vagy a képzőintézmény típusa).

Információk a dokumentumokról és további statisztikák a központ honlapján találhatóak: www.europass.hu.

Sajtókapcsolat:

Gáspár Móna
kommunikációs munkatárs
e-mail: gaspar.mona@educatio.hu
telefon: 1/477-3141
mobil: 20/979-5804

Ez történt tavaly a külgazdaságban

Az ITD Hungary külső szakértők bevonásával elkészítette a 2007-es év külkereskedelmi, befektetési és tőkekihelyezési folyamatainak elemzését. Eszerint a magyar külkereskedelem 2007-ben három alapvetően pozitív változást mutatott. Egyrészt a költségvetési kiigazítások következtében szükséges megszorítások ellenére kiemelkedően dinamikus növekedést tükrözött. Valójában ennek köszönhető, hogy a magyar GDP növekedési üteme a pozitív tartományban maradt. Másrészt a korábbi éveknél is erőteljesebben folytatódott a kereskedelmi mérleg egyensúlyhiányának csökkenése. Harmadszor: egy év alatt kereken kétszeresére nőtt az új tagállamokkal folytatott kereskedelem többlete.

TÉNYEK, ADATOK, TRENDEK

■ Bár a kivétel – 13 százalékos – dinamikája 4 százalékponttal elmaradt a megelőző évitől, a teljes, 138 milliárd eurós forgalom majdnem egyenlően oszlott meg az export és az import között. A korábbi

milliárd euróra rúgó passzívum 300 milliárd euróra apadt. A viszonylati szerkezet folyamatos átalakuláson megy keresztül: ugyan az EU súlya nagyjából változatlan (az export mintegy háromnegyede oda irányul), ám azon belül az újonnan csatlakozott országok szerepe növekvő-

ben van. Az EU-n kívüli országokkal folytatott kereskedelemben ugyanakkor egyre nő a passzívum. A Kínával folytatott forgalomban tavaly a magyar GDP 4,6 százalékának megfelelő negatív saldo keletkezett. A forgalom jelentős részét a multinacionális cégek bonyolítják: az

importként beérkező árukat tovább feldolgozva értékesítik, s jórészt az EU-ba szállítják, ahonnan gyakran reexportra megy. Külkereskedelmünkben a magas és közepes technológiát képviselő feldolgozott termékek, valamint a gépek és szállítóeszközök az importban 85, az exportban 90 százalékos aránnyal szerepelnek. A kivitel magas feldolgozottsági szintje és az 5 százalékpontos külkereskedelmi technológiai többlet a magyar gazdaság stagnáló növekedési adatai ellenére is jelzi, hogy a meghatározó súlyú vállalatok megőrizték versenyképességüket.

Az export – becslült adat szerinti – 60 százalékos importvonzata nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően magas, ami a hazai kis- és középvállalatok versenyképességi problémáit is jelzi. Ugyanakkor az elmúlt években az exportnövekedés felülmúlta az import dinamikáját, s ez mutatja a hazai ipar versenyképességének javulását. Folyik a viszonylati szerkezet átalakulása – egyre nagyobb a súlyuk a térségbeli, illetve a délkelet-európai országoknak. A tavalyi, katasztrófálisan gyenge mezőgazdasági terméseredmények ellenére az agrárkereskedelem több mint félmilliárd eurós szaldójavulást mutatott fel.

TRENDEK A TŐKEBEÁRAMLÁSBAN, 2007

Tavaly az elmúlt tíz év 3,784 milliárd eurós átlagát valamivel meghaladó külföldi működő tőke érkezett Magyarországra: a 4,049 milliárd euró a GDP 4 százalékának felel meg. 2003 óta a külföldi közvetlen tőkebefektetésekből származó jövedelemből egyre

kisebb részarányt tesz ki az újra befektetett jövedelmek aránya, az osztlék aránya viszont ennek megfelelően nő.

Tavaly év végén az FDI-állomány 66,4 milliárd euró, ez a GDP közel 66 százaléka. Ezzel az egy főre jutó külföldi közvetlen tőkeállomány 2007 végén elérte a 6600 eurót. Idén arra lehet számítani, hogy a külföldi közvetlen tőkebefektetések értéke 4,5–5 milliárd euró közötti lesz Magyarországon. Ezen belül az újra befektetett jövedelmek részaránya 50 százalék körüli lehet.

A legnagyobb befektető ország tavaly Ausztria volt (főként az OMV Mol-részvény-vásárlásainak köszönhetően). Ausztriát követte Németország, Hollandia és Spanyolország. Az EU részesedése 93 százalékos volt. Az állományt tekintve a legnagyobb befektető Németország, Hollandia és Ausztria. A részvény és egyéb részesedés kategórián belül az energiahordozók feldolgozása 86,4 százalékot tett ki. A feldolgozóipar részaránya nőtt, míg a szolgáltatásoké csökkent. A régiós versenytársakkal összehasonlítva: Csehország kivételével mindenütt csökkent az előző évhez képest a tőkebeáramlás (Szlovákiában harmadával, Romániában egyötödével kevesebb tőkebefektetés volt). Csehországba ugyanakkor közel 40 százalékkal nőtt a beáramlás. Magyarországon és Csehországban az egy főre jutó FDI-állomány egyaránt 6600 euró volt 2007 végén. Szlovákia, amely az elmúlt években gyors ütemben zárkózott fel a két országhoz, 2007-ben viszonylag mérsékelt növekedést mutatott e téren.

TRENDEK A TŐKEKIVITELBEN, 2007

Rekordot ért el a magyar vállalatok tőkekihelyezése tavaly: most először lépte túl a 3 milliárd eurót (3004 millió euró), ami a GDP 3 százalékának felel meg. Ez az érték az elmúlt öt esztendő éves átlagát másfélszeresen haladja meg, és ennek az időszaknak a 30 százalékát adja. Az újra befektetett jövedelem részaránya a teljes összegben belül fokozatosan nő, tavaly elérte a 28 százalékot. Ez a hazai vállalatok növekvő külföldi jelenlétének, illetve külföldi tevékenységük nyereségességének, valamint annak köszönhető, hogy ez utóbbi jelentős részét nem osztlékre, hanem további beruházásokra fordítják. Tavaly év végén a hazai vállalkozások kihelyezett tőkeállománya megközelítette a 12,5 milliárd eurót. A várakozások szerint idén a hazai vállalkozások tőkekihelyezési tevékenységében némi lassulás várható. Tavaly a legtöbb tőke nem a hagyományos, térségbeli célszörzögekbe (Szlovákia, Hollandia és Horvátország) áramlott: a két legjelentősebb célpont az Egyesült Királyság és Olaszország volt (35,9, illetve 26,1 százalékos súllyal). Az energiahordozók feldolgozása, illetve a pénzügyi tevékenység szektorok együttes súlya meghaladja az 50 százalékot (Mol és OTP Bank). A térségbeli versenytársakkal összehasonlítva Magyarország élenjár a tőkekihelyezésben. Csehországban 2007 végére a kihelyezett tőke mennyisége 4,7 milliárd volt, ami nagyjából a 2004 végi magyar adatnak felel meg. Magyarország vezet az egy főre jutó állományi tőkekihelyezés mutatóját tekintve is.

W. Chan Kim – Renée Mauborgne

Kék óceán stratégia – A verseny nélküli piaci tér

Park Könyvkiadó, 2008 (második kiadás)

■ „Világszerte több mint 1 millió eladott példány” – áll a borítón, ami gazdasági szakkönyv esetében egészen rendkívüli teljesítmény. Végigolvasva megértjük, hogy ez a könyv meg is érdemli. Mondanivalójának lényege, a „kék óceán stratégia”, a bölcs marketing egyik alapszabályát adja: a piaci lehetőségek felosztása nem zéró összegű játszma, a nagyobb részesedés eléréséhez nem feltétlenül mások lehetőségeiből kell küzdelmesen elragadni, hanem új lehetőségeket kell teremteni. A bölcs vállalati magatartás egyik alapigazsága, hogy az új, nyerő stratégiához nem feltétlenül kell vadonatúj igazságot felismerni, hanem megfelelő alapja lehet ismert igazságok hatékony, újszerű felhasználása – amit ez a könyv is kínál.

A kék óceán stratégia arra ösztönzi a vállalatokat, hogy versenyképességük erősítéséhez törjenek ki a vörös versengés vörös óceánjából úgy, hogy a versenytől még érintetlen piaci lehetőségeket fedeznek fel vagy teremtenek maguknak. Hagyják el a meglévő piacokra vonatkozó olyasfajta benchmarking vizsgáldást, amely révén ott a versenytársaikhoz hasonlítják magukat, és így igyekeznek versenyelőnyre szert tenni. Az ezeken a piacokon való kimerítő tülekedés helyett sokkal hatékonyabb lehet ügyesen túllépni rajtuk még kiaknázatlan területekre. Meghatározó jelentőségű ebben, hogy ennek a stratégiának az alkalmazását a cég alapvető új létformájaként kell követni, azaz az előrelépést módszeresen újból és újból meg kell ismétlni. Amikor az elért siker ismertté teszi az új lehetőséget, és a versenytársak maguk is jelentős erővel megjelennek az így megnyitott új piacon, illetve piaci szegmensben, a cégnek már készen kell állnia arra, hogy továbblépjen újabb lehetőségek meghódítására.

Az itt élénk tárt tudás európai, amerikai és ázsiai vállalatok gyakorlatát elemző 15 éves kutatásra és több mint száz évre visszanyúlóan esetek, stratégiai akciók

és adatok elemzésére támaszkodik, az ezekből kinyerhető elvi alapokat és eszköztárat mutatja be. Az a fajta, amely azonnal megragadja az embert, s ha olykor zavar is a kifejtéseinek, fogalmazásainak egynémely hibája, felvilágosítjuk a sok hasznos, tanulságos, a gyakorlatban közvetlenül is kamatoztatható gondolatától s a megkapóan észszerű megközelítéseitől. Természetesen nem adja a siker biztos receptjét – olyan nincs! Ad viszont igazán jó gondolkodásmódot, a megvalósításhoz sok hasznos tudást, és tanulságos példákat a gazdasági élet gyakorlatából.

Az ebben rejlő gazdasági lehetőségeket illetően nagyon is elgondolkodtató, amit a szerzők mondanak: 108 vállalat üzleti tevékenységének indulását vizsgálták meg annak felmérésére, milyen hatással van egy kék óceán létrehozása a cég árbevételének és profitjának alakulására. Azt találták, hogy azok 86 százaléka a meglévő adottságok kiterjesztésével indul, ami a már létező piaci tér vörös óceánján belül megtett kismértékű javításokat jelenti. Ezek az összes cégre jutó árbevétel 62 és a profit 39 százalékát érték el. A kék óceánokon előretörő 14

százalék viszont az árbevételnek a 38, a profitnak pedig a 61 százalékát tudta megszerezni. Ugyanakkor az elemzések azt is megmutatták, hogy a kék óceánokat teremtők, illetve meghódítók látszólag egyedi sikertörténeteik mögött valójában egy következetes és közös séma rejlik. Ennek bemutatását szolgálja e mű sok nagy hírnévű cég példával.

A lényeg természetesen a részletekben van – abban, hogy hogyan alkothatja meg egy cég a maga saját adottságaira és lehetőségeire szabott kék óceán stratégiáját, és főként hogyan aknázhatja ki azt a lehető legjobban a maga hasznára, beleértve ebbe még azt is, hogy mikor keressen, és mikor ne keressen új lehetőségeket. Aki ezt a könyvet alaposan végigolvasa, s még alaposabban elgondolkodik az állításain és a javaslatain, e tekintetben igen jól használható tudás birtokába kerül. Nagyrészt nem is forradalmi újdonságokat mond, ha-

nem kitűnően állítja be ebbe a rendszerbe, stratégiába a már meglévő tudás sok elemét.

Mindéhez még egy kis ízelítő: A kék óceán stratégiák kidolgozásáról szóló rész nyitó fejezete a piaci határok rekonstruálásáról szól, s annak hat alapvető megközelítési módját vázolja fel. Közülük az egyik annak vizsgálatára támaszkodik, hogy a feltárható piaci trendek várhatóan hogyan változtatják majd meg a vásárlói értékeket, s az hogyan hat majd a cég üzleti modelljére. Ahhoz, hogy egy ilyen trend kék óceán stratégia alapjául szolgálhasson, a szerzők szerint három kritériumnak kell megfelelnie: döntő legyen a cég üzleti tevékenysége szempontjából, visszafordíthatatlannak kell lennie, és világos irányvonallal kell rendelkeznie. Miután azonosítottunk egy ilyen természetű trendet, feltehetjük magunknak a kérdést, miként fog kinézni a piac, ha a trend eljut a logikus végkifejletéhez. Ebből az elképzelt jövőből visszafelé dolgozva határozhatjuk meg, mit kell megváltoztatnunk a mában, hogy egy új kék óceánt teremthesünk magunknak.

Dr. Osman Péter

Mérettesse meg cége CR-értékét!

CSR Hungary 2008 Díj – több mint hírverés

Pályázási határidő: 2008. szeptember 20.

Ön szerint érték és üzlet egymást kizárja? Csak tisztességtelen profit létezik?

New York, Brüsszel, London... Évtizedek óta világszerte kutatják, elemzik, hogy a jobb jövő reményében melyik az a gazdasági modell, mely garantálja a fenntarthatóságot. Kulcsszerep jut ebben a rendszerben a vállalati felelősségvállalásnak, a Corporate Responsibilitynek.

Most hol tart az Ön cége CR-ügyben?

- Kötelező feladatként éli meg munkatársaival együtt?
- Formális kommunikációs eszközként tegyük meg ezt a gesztust a külvilág felé?
- Tudja, mit takar pontosan?

Csak ennyi? Vagy...

- Stratégiájának szerves része?
- A topmenedzsment szemléletmódjától nem áll távol a vállalati felelősségvállalás?
- Cége hatékonyságát elősegíti?

A CR-értéket már nem a kényszerjelentések és marketingfogások világában látja?

Sőt szeretné megmérettetni magát, s megmutatni a külvilágnak, hogy az Ön cége már komolyan veszi a vállalati felelősségvállalást?

Mi, a CSR Hungary szervezői (Atlantis Press) ezért alapítottuk a CSR Hungary Díjat.

Idén először írtuk ki a CSR Hungary Díjat, melyet több kategóriában hirdettünk meg:

- C(S)R Menedzsment Díj külön nagyvállalatok és külön kkv-k számára;
- Közös felelősség-stakeholder megoldások (cég-közintézmény-média-civilek);
- CR Excellent személy részére (médiium, civil szervezet, közintézmény, cég vezetője).

3 érv amellyel, hogy pályázzon (térítésmentes) a díjra:

- nem a sajtóban megjelent hírverések számát értékeljük;
- nem az adományozás és szponzoráció mértékét nézzük;

- a bírálóbizottság szakmai alapon dönt (lásd alább a tagokat!).

Kik a bírálóbizottság tagjai?

A (térítésmentes) pályázatokat bíráló bizottságban a gyakorlati üzleti életben, menedzsmentrendszerben is jártas tekintélyes szakemberek sora található:

dr. Angyal Ádám egyetemi tanár; *dr. Futó Péter*, a MGYOSZ elnöke; *dr. Kupa Mibály* közgazdász, a Mol felügyelőbizottságának elnöke, egykori pénzügyminiszter; *Marschall Miklós*, a Transparency International Ázsia és Közép-Európa regionális igazgatója; *dr. Pakucs János*, a Magyar Innovációs Szövetség tiszteletbeli elnöke; *Pallaghy Orsolya* fenntartható fejlődés szakértő; *dr. Szegvári Péter* területfejlesztési szakértő és címzetes egyetemi docens; *Takács János*, a Menedzserek Országos Szövetségének elnöke; *Vincze Miklós*, a VAM Design Center ügyvezető igazgatója.

Mit kap Ön mint a díj nyertese és mi a díj célja?

Széles körű publicitást adni a kiemelkedő egyéni és céges CR/Corporate Responsibility/társadalmi felelősségvállalás teljesítménynek, amely növeli a cég reputációját és ezáltal üzleti értékét nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is. Példát mutatva nemcsak a mostani, hanem a leendő gazdasági döntéshozók felé is. A díjjal idővel olyan érték- és normarendszert teremteni Magyarországon, mely a kultúránk részévé válhat. A Corporate Responsibility a cégek esetében menedzsmentrendszert jelent, nem leszükítve a kommunikációra a fogalmat.

P. S.

Az idei konferencia (2008. október 30.) és díj fővédnöke **Sólyom László köztársasági elnök**.

Ma már a konferencia az év legnagyobb C(S)R fóruma, ahol cégvezető, kommunikációs vezető, kutató, hallgató cserélheti ki tapasztalatait.

Regisztráljon és pályázzon itt: www.csrhungary.eu

Elérhetőség: CSR Hungary – Atlantis Press

Tel./fax: 06-1/352-0957

E-mail: palyazat@csrhungary.eu

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

TALÁLKOZZON HAVONTA AZ ORSZÁG VEZETŐ ÜZLETEMBEREIVEL A MAGYAR GYÁRIPAR HASÁBJAIN!

A vállalkozókat érintő aktuális témák bemutatása mellett hirdetéseivel olyan közönséget érhet el, mely erősítheti versenyzőképességét.

- Terjedelem: A4
- Formátum: minimum 20 oldal
- Példányszám: 5000 db
- Megjelenés: évente tíz alkalommal

HIRDETÉSEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK:

MAGYAR GYÁRIPAR

Lovas Gábor

Telefon: 36 (30) 652-7273 **Telefon:** 36 (1) 269-2227

Fax: 36 (1) 474-2063 **E-mail:** lovas@mgyosz.hu

A MAGYAR GYÁRIPAR HIRDETÉSI ÁRAI

Megjelenés száma	1/1 színes	1/2 színes
1	100 000 Ft	60 000 Ft
2	195 000 Ft	117 000 Ft
3	285 000 Ft	171 000 Ft
4	370 000 Ft	222 000 Ft
5	450 000 Ft	270 000 Ft
6	525 000 Ft	315 000 Ft
7	585 000 Ft	351 000 Ft
8	635 000 Ft	381 000 Ft
9	685 000 Ft	411 000 Ft
10	725 000 Ft	435 000 Ft

Az árak az áfát nem tartalmazzák!

Az árak az MGYOSZ tagjaira vonatkoznak.

Nem MGYOSZ-tagok számára a felár +20%